

SÜT HAYVANLARINDA BAKIM VE BESLENME

Berkay TOPER*

ÖZET : Süt ve süt ürünleri insan sağlığı açısından önemli temel besin kaynaklarıdır. Ancak ülkemizde süt denildiğinde akla ilk olarak inek sütü gelmesine karşın tüketilmekte olan sütler inek, keçi, koyun ve manda sütü olmak birlikte dört çeşittir. Süt ve süt ürünleri; protein, kalsiyum, fosfor ve B12 vitamini olmak üzere birçok besin öğesinin temel kaynağıdır ama bu besinleri elde etmek neden bu kadar zor? Çünkü ülkemizde süt hayvanlarına yapılmayan bakımı yüzünden tam verim alınmıyor. Süt ineklerinin günlük tüketebilecekleri kuru madde miktarları canlı ağırlıklarına ve süt verimlerine göre değişmekte olup ineğin tüketebileceği kuru madde miktarı ineğin kendisinden, çevresinden ve yemin yapısından etkilenir.

Anahtar Kelimeler: Süt, Bakım, Verim, Sağlık, Beslenme, Besin, Üretim.

Amaç: Hayvancılıkta üretim maliyeti içerisinde karlılığın en önemli etkenlerinden biri yem gideridir. Hayvancılıkta ucuz kaliteli kaba ve kesif yem temin ederken bir yandan da dengeli bir besleme yapmak gerekir. Hayvanın canlı ağırlığı, süt verimi, sütün yağ oranı, laktasyon dönemi ve hayvanın sağlık durumu gibi özellikler hayvanların ihtiyaçlarının belirlenmesinde önemli unsurlardır. Hayvancılıkta bakım ve hayvan refahı hayvanların süt verimini, et verimini, kızgınlık döngüsünü, yavrulama oranını ve son olarakta sağlığını önemli ölçüde etkiler. Bu yüzden yetiştiricilerin hayvan refahını küçümsememesi gerekir. Bizim amacımız ise hayvanların kuru dönem ve laktasyon dönemlerine özenle rasyonlar hazırlanmalıdır ve bu rasyonlar da en az maliyetle yüksek verimi amaçlamaktır. bunun yanında mümkün olduğunca elimizden geldiği kadar hayvan refahına önem vermeliyiz.

SONUÇ OLARAK:

Hayvan refahı ile ilgili yeni yaklaşımlar, dünyadaki gelişmelere paralel olarak Türkiye'de de güncel bir konu haline gelmiştir. Ancak Türkiye'de çiftlik hayvanları yetiştiriciliğinde hayvan refahı genelde gönüllülük esasına göre uygulanmakta olup, AB üyeliğinin gerçekleşmesi durumunda hayvan refahı ile ilgili düzenlemeleri uygulamak zorunluluk haline gelecektir. Çünkü AB ithalat yapacağı ülkelerde hayvan refahı ile ilgili düzenlemelerin uygulanmasını bir ön koşul olarak talep etmeyi planlamaktadır. Tüm AB'ne aday ülkelerde yasal düzenlemelerin uygulanması sırasında yaşanan sıkıntıların, Türkiye'de de sancılı bir geçiş dönemi yaratacağı ve uzun zaman alacağı beklenmektedir. Hayvanlarda refahın iyileştirilmesi için çok önemli iki nokta vardır. Bunlardan biri, işletmede temel risk faktörlerini belirlemek için izlenen yol ve ikincisi de, uygulanabilir çözümlerin geliştirilmesidir. En önemlisi de yetiştiricilerin ve ilgili sektörlerde çalışan personellerin hayvan refahı konusunda bilinçlendirilmeleri, bu konudaki başarıyı arttıracaktır.

İneklerin beslenmesinde rasyondaki yemleri belirlemek ve yemler arasında bir denge oluşturmak en önemli unsurdur. Bu faaliyetleri gerçekleştirirken, ineğin ihtiyaçlarını en ekonomik yoldan karşılayarak, işletmenin karlılığını sağlamak için, belirlenen verime ve maddi hedeflere ulaşmak gerekir. Rasyonda yer alacak yemleri ve içeriğini belirlemek için, her ineğin üretim ve sağlıklı yaşam için ihtiyaç duyduğu besinlerin tür, miktar ve içeriklerini bilmek gerekir.

Dengeli bir rasyon ineğin ihtiyaç duyduğu besinlerle mevcut besinleri dengelemekle mümkün olabilir. Ayrıca, inek verilen besinleri miktar olarak sorunsuz bir şekilde tüketebilmelidir. Eğer, inek verilen yemleri tüketemiyorsa veya verimsiz kullanıyorsa, bu durum mevcut olanakların doğru bir şekilde yönetilememesinden kaynaklanan maddi kayıplara neden olur. Mümkün olduğu takdirde, rasyonda kullanılan yemlerdeki besin maddelerinin miktarı ile birbirlerine oranının yem analizleri yoluyla belirlenmesi en ideal rasyonun oluşturulmasına büyük katkı sağlar.

Rasyon hesaplamalarında, ineklerin kondisyonu, sağlığı, gebelik durumu, süt verimi ve içeriği, hareket durumu gibi özellikleri dikkate almak beslenme sisteminin oluşturulmasında önemli bir rol oynamaktadır.

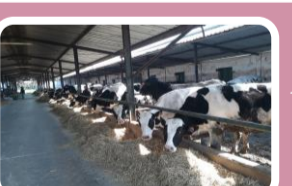
Hayvanların yeterli ve kaliteli besleniyor olmaları,

Uygun havalandırma ve barınma şartlarına sahip olmaları,

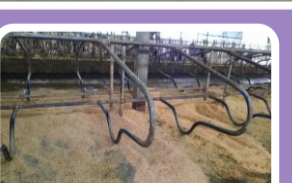
Kendi doğal hayatlarına özgü davranışları sergileyebilecek olanaklara sahip olmaları,

Aynı türden hayvan ile bir arada bulunuyor olmaları,

Korku, stres, acı, hastalık, kötü muameleye maruz kalmayacak ortamlarda yetişiyor olmaları,

Düzenli veteriner kontrolünün sağlanması

KAYNAKÇA:

- Gastronomi hayvan refahı bilgilendirme formu.
- Ankara tarım orman il müdürlüğü süt siğirciliğinde beslenme.
- Amasya Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği süt ineklerinin beslenmesi formu.
- Dergi park sütçü sığırlarda refah kalitesinin değerlendirilmesi yazarları: Hasan ASAN1 , Mahiye ÖZÇELİK METİN2